

Universul Literar de Paști

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 100 lei. în străinătate pe un an 200 lei.

F. Doubec. — INVIEREA LUI CHRISTOS.

IUBIRE

„Iubire, sete de viață
„Tu ești puterea creatoare...
A. Vlăduță

Concentrez în acest citat, dintr'un poet român, rezultatul atâtor studii și cercetări, asupra problemei cardinale: scopul vieții. Răspunsul l'a sintetizat poetul în: „Iubire, tu ești puterea creatoare“. În loc să spună greoiu și prozaic: scopul vieții e dăinuirea vieții.

Este fără îndoială, între toate manifestările, între toate dorințele, năzuințele și faptele, o legătură. E o înverigare de cauze și efecte, de determinări și manifestări rezultate, pe care ne place să credem, că le explică știința, dar pe care le face mai limpezi, le înfrumusețează și le înobilează literatura și arta. Știința redă rigid înfățișările naturii literatura și arta însă par a completa natura însăși.

Știința analizează până la atom, ori reface din exact aceleași elemente, ceiace a fost; arta dimpotrivă creiază naturi subiective, varii, frumoase, complete și ceiace mi se pare mai interesant: cu un țel, cu un rost, pe care nurl găsim în natura reală.

Și când știința a ajuns la formula: scopul vieții e dăinuirea vieții, a stabilit numeroase legi în privința „puterii creatoare“. A stabilit legi fiziologice și medicale, bazate pe cât mai variante observațiuni verificate de pildă, când, în ce anotimp și în ce e-

pocă a vieții, puterea creatoare e mai intensă. Și-a găsit, că izbucnirile de creație, că înflăcăările pasionale sunt mai zorite primăvara, când razele dulci ale soarelui desghiocează pământul și dă putere ierburii să țâșnească de sub povara bulgărilor, cari au apăsător iarna.

Și dacă această legea naturală, pe care cine știe în ce formulă ar îmbrăca-o știința, poetul a fixat-o plastic:

„Deasupra noastră două presuri
„Pe-o ramură se giugiulesc
„Și'n aer de plutesc mirese,
„E că și florile iubesc...
Al. Vlăduță

Sau cum zice Cerna:

Cântați, iubiți, legați-vă pe veci cu
jurăminte.
In clipa asta, inima nu minte...

Da, primăvara, sub razele blânde ale soarelui, în atmosfera mângăeată de adieri, care poartă mireasma sănătoasă a pământului reavăn, când toată înfățișarea se primenește, viața tresaltă în adâncurile ei și cere drepturile la dăinuire.

Și'n zilele acestea de primăvară, când sufletul e ispitit de atâtea doruri, pe care vraja firii i le inspiră, e și sărbătoarea Paștilor, — sărbătoare închinată nemuririi, adică perpetuirii: bizuită deapururi pe cele 3 imperative. Credeți, iubiți și nădăjduiți.

B. Cocropide

Văzute și auzite

CASUS BELLI

Prietenul sorbi din halbă și apoi în cepu să istorisească:

— E mult d'atunci.

Incepusem să fac vizite și mi se întâmpla uneori să nu găsesc pe nimeni acasă, ori să iasă servitoarea și să-mi spue: „conașul și conia sunt în oraș“, pe când zăream capul unuia din ei urmărindu-mă prin perdea.

Deci a lăsa cărți de vizită devenea o datorie.

Nu numai atât, dar a trimite o carte prin ușier, aprod sau planton, însemnează arși ridica principial prestigiul în ochii directorului de minister, ai magistratului sau ai comandantului, și în orice caz este un sistem mai civilizată de cât să ciocănești în ușe și s'o deschizi înainte de a țese spune: „întră“ și să intri înainte ca cel dinnăuntru să-ți fi putut trimite vorbă să poștești peste o lună. Pînă e plecat în concediu.

Iată al doilea motiv, urmat de altele multe, ca să dau 80 bani la Sorcec și să comand 100 bilete de carton

calitatea întâia cu numele, titlurile, antecedentele și decorațiile, indicațiuni necesare pentru ca identitatea să nu sufere discuție.

A doua zi trecui pela librărie, ca să le iau. Pe o masă din fund erau înșirate câteva zeci de cutii, de unde persoanele care făcuseră comenzi le alegeau și le luau fără intervenția nimănui.

Peste câțva timp, primesc o scrisoare dela unul din cei mai vechi prieteni, cu următorul cuprins:

„Îți restituți actul infam și cred că mai mare nerușinare de cât aceasta, nu s'a văzut. Nu credeam că ești în stare să intri atâta vreme în casa noastră, să fii primit așa cum ai fost, și totuși să ai neobrăzarea de a te adresa în modul acesta sorei mele, care n'are de cât un singur păcat, acela de a nu fi înțeles mai de vreme că nu merita să-ți întindă mâna“.

O carte de vizită. — o carte de vizită a mea. — pe dosul căreia erau înșirate cu cerneală albastră, câteva numere, despărțite prin plusuri și minusuri, și alternând cu diferite împerecheri de litere, destul de ingenios așezate ca să nască credința că alcătuesc o corespondența în limbaj se-

cret, forma aneaza scrisorii care mă buimăcise.

Firește că eram sigur de un lucru: isprava nu mi se datora. Nesiguranța începea din momentul când mă întrebam: cum ajunsese carta de vizită în mâinile farsorului hotărât, din rea credință sau d'ntro stranie plăcere, să se dedea la perfidul sau inconștientul joc de a trimite într'o casă amică o scrisoare menită să mă reprezinte în o postură din cele mai des-gustătoare?

Deci n'a trebuit să trecă prea multă vreme până când cei urât impresionati să admită că nu eram întru nimic amestecat în această tristă istorie și că pornirea lor, înainte de a fi primit explicațiile mele, constituise o grabă susceptibilă de nedreptăți ne-meritate, în schimb n'am putut afla niciodată care mână, căutându-și cutia cu cărți de vizită pe masa din librărie, n'a tremurat nici în clipa când a sustras una din altă cutie și nici chiar atunci când a aruncat-o la postă, după ce îi dăduse infernalul caracter dela care aștepta pentru o prietenie veche efectul unui fitil strecurat aprins sub o stâncă pudrată cu dinamită.

Nu lăsați cărțile de vizită să se risipească: e un articol care nu trebuie să lipsească din codul menit să ne păsească liniștea.

Don José

PASTELE

Vesellie, vesellie,

Te întreb: oare de unde

Ai venit tu, spune-mi mie,

Și cum sborul tău pătrunde

Pretutindeni în natură

Și'n a omului făptură?

La această întrebare

Vuet tainic îmi răspunde

Șoptind dulce, vorbind tare

Să'nțeleagă ori și care:

— Din a stelelor scripore

Vin, pornită cu mărire;

Viu din muguri, viu din floare;

Viu din ape săltătoare;

Viu din splendidul vestmânt

Intîns astăzi pe pământ,

După ce redesteptat

Giulgiu iernit-a sfâșiat;

Viu din toate ce'mpreună,

Pe când clopotele sună

Cu vibrări triumfătoare

De prea sfântă sărbătoare,

Spun cu glas într'aripat,

Spun „Christos a înviat!“.

H. TINE

NOAPTEA PATIMILOR

de M. M. Zamfirescu

...E spre asfințitul soarelui.

Din brăul însângerat al apusului, razele aurite se resfrâng asupra pământului.

Vântul de primăvară, purtător de viață, nouă, răspândește în calea lui, mireasmă dulce de floare de salcâm și de liliac.

În bordeele proaspăt vopsite, după zile de muncă și sbucium, o lume așteaptă liniștită; au rămas doar vrăbiile guralive, care tulbură liniștea solemnă a inserării...

Deodată, departe, un dangăt de clopot răsună prelung ca un plâns, ca o chemare, ca un lior ce cuprinde sufletele în așteptare. Un altul, de aproape, răspunde puternic; apoi altul și zeci de glașuri metalice vibrează, deșteptate din meditația lor mormântală.

În locul soarelui scăpat luna albă și câteva stele, luminează satul și valea, gata să adoarmă în liniștea caldă a nopții.

Doar bisericuța cu crucea ei strâmbă și prin ferestrele căreia lumina roșatică și afumată a lumânărilor caută să iasă afară, își înalță umbra neagră pe cerul luminat.

Pe poteca ce duce la ea, un șir de tumbre tăcute urcă încet și grav și dispar prin ușa întredeschisă, mistuite de lumina ce se revărsă în valuri asupra bordeelor proaspăt vopsite.

Zeci de luminițe strălucesc în tainicul cuprins al bisericii.

Incununat cu aureola strălucitoare a icoanelor aurite, preotul cu plete albe citește Evanghelia. Ascultați! Ea ne povestește viața Lui frumoasă.

Frumoasă fiindcă a fost plină de suferințe în calea spinoasă a adevărului; frumoasă fiindcă a fost numai virtute.

Câtă bunătate și resemnare în sufletul acestui Dumnezeu! Totdeauna blând, cu zâmbetul pe buze; propovăduitor de milă și iubire.

Și iată că, drept mulțumire, e urât și hulit; e prins și batjocorit, trădat de prieteni, bătut cu biciu până la sânge, scuipat și incununat cu spini; lovit cu pietre în drumul calvarului pe unde singur își duce crucea grea, El suferă fără șovăire...

Și în ultima durere a restențierii pentru mântuirea oamenilor, El crăcă răufata lor, și-i iartă pe toți.

Așa moare pe cruce Isus Dumnezeu!

El e acolo pe masa din mijlocul bisericii, acoperit cu flori și lumânări aprinse.

Toate capetele stau plecate: preoții cântă. Apoi îl ridică ușor, por-

nesc afară și ocolesc altarul sfânt, cântând imnuri de îngropare. Tămâie și mirodenii ard în cădelnițe sunătoare, răspândindu-și fumul tremurător în răcoarea nopții.

Pretutindenți mișcați de ființa Il urmează, îngânând ruga iertării.

O, Dumnezeule, oare, ar putea vreodată întreaga omenire să răscumpere sacrificiul Tău? Acum, când gloria blândeței Tale se înalță spre slava

pâie istovită, sugrumată de degetul meu sbârcit și rece.

În jurul meu toți clipesc greoi, E ora târzie. Un bătrân cascadează, copiii au adormit. Doar babele mai șoptesc printre buze ceva misterios, închinându-și rugăciunile nesfârșite cu cruci și mătănii plecate până la pământ.

Un ofițer bătrân, trage alene pe o lumânare groasă urme sinuoase, privind adâncit în gânduri, șanturile create de măreața lui unghie.

Din lumânarea groasă, lacrimi grele de ceară picură, închegându-se pe piatra rece și roasă.

*Se șarmă astăzi idoll de piatră
Ce'ncremeniră'n noi smeritul gând,
Iar lumea-și făurește sângerând
Pe alte temelii o nouă vatră.*

*Și tot ca'n alte vremi de nenoroc
Când Sybaris se stinse în orgie,
Și azi un Sfinx în cartea vieții scrie
O satiră de sânge și de foc.*

*Și astăzi visători într'aripați
Se sting zâmbind pe Crucea umilirii
Ca să stințească vrăjile iubirii
Și să pricepem noi că suntem frați.*

*Sunt patimi fără vină, stropi de rouă,
Cununi de spini pe fruntea lui Isus,
E zodia Acelui ce-a adus
Pământului cuvânt de pace vouă!*

*Dar unde ști, văd, e de iubire,
Semănător de visuri și lumini
Să tâlmăcești a veacului rui
Desbrobodind o lume de-amăgire?*

*Am răscollit pământul plin de vină
Și l-am iertat pe Cain de păcat —
Noroadă-e-ar simți că le-ai iertat
Și că le chemi... Veniți de luați lumină!*

cerului, când toți Ți se înclină. Tu suferi chinuit pe cruce, ca răsplată a jertfei Tale...

Într'un colț al bisericii e mai întuneric. E atât de bine în colțul acesta cald înconjurat de lumină: glasul preotului limpede și melodios, pătrunde până la mine, prin murmurul șoptelilor, legănându-mi gândurile lenese și răslote.

O picătură de ceară ferbinte îmi cade pe deget. O simt, dar o las; doar privirea mă o aplec fără voce spre lumânarea subțire și strâmbă ce pâl-

Toți sunt în biserică și parcă nimeni nu e. Ceasul din perete bate unu... prin fumul des, străbat până la ușa.

Afară e întuneric și liniște... e așa liniște, că adierea ușoară a vântului, aduce pe aripi, suspinele dureroase ale Mariei maica și ale Magdalenei, care plâng zdrobite la picioarele în sângerate ale Cristosului Mântuitor!

INVIEREA

In vale lunca'ngustă s'afundă-adânc în noapte
Și râul clocotește, purtând pe valuri șoapte,
Pe cerul plin de stele lucește luna blândă
Și vântul cald lovește în ramura plăplândă
Și'n florile de vișin smulgând a lor petale
El le așterne'n urmări, formând coror pe cale.
Abia e miezul nopții. Lumini pe la căscioare
Incep să licărească încet, tremurătoare
Și umbre îndărătul perdelelor se mișcă...

— Din depărtare sună un glas domol de trișcă
Și'ngână nct ecoul duios al unui buciun :
Ce mai amar, ce doruri, ce jale și ce sbucium
Vor fi săltând în pieptul aceloră ce cântă
Și-și cată alintarea în noaptea asta sfântă !...

Acum pe ceruri luna mai luminoasă-mă pare
Și clară mi'reste mîntea și gândurile-s clare
In capul meu. Prin creier un gând adânc străbate :
„Dece-i iubire'n lume ? De ce mai sunt păcate ?
„Dece-i atîta farmec și-atîta mișelie ?
„Dece păcaturî teafăr și dragostea'n robie ?
„Dece-ai plecat din lume stea dulce a blîndeții ?
„Să lași în loc trușia și umbra frumuseții ?
„Destul cu-atîta jale, destul cu-așa durere !
„Noi vrem o bucurie și vrem o mîngâiere !...

Dar ce-ai ? Jos, în vale un glas duos de-aramă
Prin noaptea înstelată pe credincioșii îi chiamă.
Și sună lung. In valuri curg sunetelă clare,
Moșnegi cu plete sure, copii, femei, fecioare ;
Sosesc de pretutîndeni cu zumzet de albine
Roesc mereu creștinii din văi de pe coline.
Bisericeșu sfântă mereu, mereu raduna

Și clopotele grele mereu în noapte sună.
In prag bătrînul preot cu barba de zăpadă
Se sprijină în cărjari de cedru să nu cadă :
Se'mbracă înlăuntru în hainele sfințite
Și glasul său răsună prin bolțile'nvechite.
Când cu lumina țese cîntînd cu voce lină
Și pe popor îndeamnă : „veniți de luați lumina”,
Indată mîi de facile s'aprend strălucitoare,
Cad în genuchi creștinii și-ascultă cu ardoare
La preotul ca neaua ce'n fața tîmplei sfinte
Citește'n cartea vieții : „Acum cei din mormîntă
„Se scoală toți că moartea a fost de tot învinsă
„Puterea i-a fost luată, în lanțuri fu cuprinsă
„Și iadul lui Satana fu azi golit de tot,
„Chiar el, Satana însuși legat fu cot la cot
„Și osîndit să ardă în focul nesfârșit...
„In ceasur-acesta legea cea sfântă s'a'mplînit
„De către-acei ce'n lume fu fără de păcate
„Și se născu anume să semene dreptate
„In lumea asta tristă ce se mîșea greoiu
„Călcînd nesimțitoare pe-al rețelilor noroiu...
„Dar omul orb la toate, l'al binelui răspuns...
„Viața și cu moartea trei zile s'au luptat
„Și'n luptă-a'nvîns viața și moartea s'a legat“.

A'nchis bătrînul cartea și'ncet către altar
S'a îndreptat molatec cu pasul mic și rar,
Iar tîmpla se îmbracă în rază argîntie
Ce strălucește'n noapte ca soarele'n câmpie
Și în acea lumina creștinii văd curat
Cum dintre morți se scoală al lumii Impărat.

G. I. Olteanu, Normalist

CANTECUL INVIERII. — Tablou de Max Ehler.

De ziua învierii celui fără de păcat

Se clatină turnurile mănăstirilor...
glasul clopotelor, răscolește tăcerea
văzduhului.. Cerul și-a deschis porțile
larg, vestind învieră celui ce a pă-
tînit, și prin patima sa, a dăruit bu-
curie întregului neam creștinesc...

Credincioși !... plecați genuchii
voștri la pămînt, și semnul sfintei
cruci, să vă fie, semnul sfînt al în-
chinăciunilor...

Aprindeți lumînările să se lumî-
neze, tăcerea înopțării; iar din pri-

sosul bunurilor voastre, dăruți și ce-
lor săraci... ei nu cunosc bucuriile...
au învățat numai povestea durerii :
darurile voastre le va mîngăia pus-
tietatea nădăjduirii lor, le va dez-
gheța trupul; și atunci, sufletul lor
obosit, va aduce laudă cerului pen-
tru sporirea năzuinților voastre...

Credincioși !... dați voie buzelor
voastre să șoptească bucurios, cuvî-
tul : „Cristos a înviat“.

E sărbătoarea întregului neam
creștinesc.

Mîntuitorul se înalță la cer, bine-
cuvîntînd norodul, și deacolo din

împărăția Dumnezeirii, împrăștie
pămîntului neprihănită lui bucurie...
E ziua învierii Marelui Cristos, cre-
dincioși, veniți cu sufletul curat, să
poposim la pragul sfîntului altar în
semn de laudă și preamărirea numelui
său...

„Cristos a înviat !”

George Nutzean

In numărul nostru de Duminică 4
Mai a. c. vom începe publicarea unei
lucrări de mare valoare în legătură
cu viața primei soții a lui Napoleon I.
Lucrarea această intitulată :

AMINTIRI despre împărăteasa Iosefina

este datorită doamnei Georgetta Du-
crest și e tradusă de d. Const. A. I.
Ghiea.

Amintirile despre împărăteasa Iosefina

Sunt scrise într'un stil literar și a-
trăgător astfel că cei ce vor urmări
șirul acestor interesante însemnări
vor gusta clipe de profundă emoție
și de estetică recreațiune.

Citiți dar cu toții, Duminică 4 Mai,

AMINTIRI despre împărăteasa Iosefina

Romanul va fi însoțit de intere-
sante ilustrațiuni după cei mai mari
artiști ai Secolului al XVIII-lea.

INVIEREA

Oamenii, bogați și săraci, au așteptat primăvara cu același dor; cei bogați cu toate mijloacele pe cari le au la îndemână n'au putut încălzi crivățul și topi zăpada, după cum n'au putut însenina cerul.

Muzica, parfumul, poezia și focul din sobă, n'au făcut de cât să le fie și mai dragă, și mai dorită primăvara cu căldura soarelui, cu parfumul florilor și cu poezia luminei.

Cei săraci au așteptat-o însă ca pe un adevărat Dumnezeu. Pentru ei învierea lui Isus Christos are o însemnătate mult mai mare și mai frumoasă.

Căci dela învierea Lui li-se face mai bună viața, nevoile mai mici și astfel au și ei, acei cari muncesc din greu ca să poată trăi, răgazul de a simți și gusta din frumusețea vieții și de a-și înălța cugetul.

Isus Christos înviază; iar soarele, eternul poet, începe să înfrumusețeze pământul.

Versurile lui sunt razele călduroase, ce fac să răsară florile și grâul, ca să ne bucurăm cu toții de dumnezeiasca înviere și ca, în spiritul lui Dumnezeu împărțit tuturor prin daruri pământești și sufletești, să fim cât mai buni, să ne apropiăm cât mai mult de el, ca să înviem și noi, cei morți în această viață, spre de-apurarea glorie a Domnului Isus.

N. M.

Cea d'întâi floare...

...Legenda spune, că la începutul lumii, îngerii umblau pe pământ printre oameni, pentru a vedea atât necazurile cât și credința lor, întru Domnul.

Dar pe măsură ce timpul a trecut și oamenii s'au înmulțit și s'au înrăit, s-au urcat la cer și veneau numai când îi trimetea „Cea-tot-puternic” ca să vadă ce fac creaturile lui.

Astfel, coborând într-o iarnă grea și văzând atâta răutate între oameni și atâtea necazuri din apăsarea vremii, lacrimi au curs din ochii lor și au picat pe pământ. Ei s'au reîntors îndurerați la oer. Și unde lacrimile lor au picat, au răsărit flori. Au răsărit luptând cu asprimea zăpezii și înălțându-și lujerul plâpând cu floarea lui micuță albă și nevinovată, către cele dintâi raze de soare. Și această dintâi floare a fost: „Ghiocelul”.

Oamenii văzând-o răsărită astfel, prin puterea „tatălui din cer”, au început să creadă și să spera întru mila lui.

De atunci și până astăzi privim și primim cu atâta drag această floare ca și un simbol ce deschide drumul,

„El nu mai este aci: El a înviat”. (Tablou de Al. Zîca).

spre timp frumos de pace, de speranță...

Și ce nu este frumos ce este întâi?! Primăvara cele dintâi raze de soare, cele dintâi flori, cel dintâi zbor de rândunele și cântec de privighetori. Vara cele dintâi zile când se începe munca holdelor. Toamna cu culesul viilor și al porumbului. Chiar și melancolia celor dintâi frunze îngălbenite ce cad, au frumusețea lor. Și când vine iarna cei dintâi fulgi ne sunt dragi.

Omul frate cu natura simte și trăiește toate aceste prime zile, cu emoție, cu drag, cu speranță. Și ajuns la adânci bătrânețe, el își reamintește cu dor, cu duioșie, de cele dintâi zile trăite. Cea dintâi zi de copilărie ce și poate aminti, zi de școală, zi de drum în vață, în căsnicie etc. Dar cu cât drag își amintește omul de copilăria copiilor lui, pe care îi vede ajunși oa-

meni mari. Și cu câtă duioșie își reamintește de copiii pe cari i-a pierdut...

Acum când cea cea d'întâi floare, Ghiocelul, a înflorit și o privești, cu ce duioșie îți amintești și eu de tine... copilul meu... pierdut pentru totdeauna... Ca și această floare ai fost pentru mine. Ai venit pe lume în primăvara vieții mele, după iarna anilor ce mă purtase pe toate cărările vieții, bătute de furtuni. Ai crescut sub ochii mei zi cu zi, îngrijit de mămicăta ce odihnește și ea acum alături de tine. Ți-am privit cu neșpus drag, cele dintâi zâmbiri ale ochișorilor tăi frumoși. Ți-am sorbit cu nesățiu cele dintâi gunguriri de porumbel, ale gurii tale dulci. O! și cei dintâi pași ce au făcut piciorușele tale, cu ce drag i-am privit. Cele dintâi vorbe ce ai pronunțat au fost... „tată și mamă”... au fost divine... îngerești.

Dar după cum viața floarei de Ghiocel...

Saloane de artă

Bordenache și Săulescu

o cel ursită este, să piară îndată ce căldura soarelui o înăbușe, tot astfel și tu puțin timp ai viețuit.

O nemiloasa boală, care seceră viețile îngerașilor de o seamă cu tine, a venit să pună capăt drumului tău și să te mântue de durerile înăbușitoare, ale mizeriei omenești. Agonia ta a fost scurtă dar dureroasă și acest tablou al puținei tale viețuirii, m-a rămas în memorie pentru cât vei trăi...

Afară era noapte de primăvară. Vântul adia ușor peste crengi, aducând parfumul mugurilor înfloriți. Și când sufletul tău nevinovat a pornit spre cer, a început să cadă o ploaie mărunță, deasă, ca lacrimile unui om a cărui durere nu mai are margini. Și aceste picături ce cădeau pe pământul îmbătrânit de rele, nu erau lacrimile fraților tăi îngerași?! Și poate erau și de bucurie că te duci între ei și de durere pentru noi cei încercați și în veci nemângăiați de pierderea ta...

Au trecut trei ani de atunci, în cimitirul „Reînvierea” unde nimeni nu mai reînvie, sub o moviliță de pământ închisă în grilaj sărac și umbrită de o cruce de lemn de care este atârnată o candelă, tu copilul meu ordănești. În fiecare primăvară, florile nevinovate ca și tine, reînvie, cresc, se înflorează, se leagă la adierea vântului, până când dispar sub zăpada iernii. La căsuța de veci a trupurilor tale, viu eu ori de câteori pot. Viu și eu să retrădesc timpul trecut și încerc să te revăd în memoria mea, așa cum ai fost. Viu să implor sufletul tău de îngeraș, să se roage „bunului Tată ceresc” pentru iertarea, mila și mântuirea noastră, a celor care trăim....

M. Marinescu-Angel

In noaptea învierii

De mult, de aproape două zeci de
veacuri,

Sărbătorim mereu sfânta înviere.

In fiecare primăvară

Simțim în inimă mângâiere

Și duhul păcii 'n suflet cum coboară.

In miez de noapte, clopotele toate
Vestesc iar lumii de păcate plină :

C'a 'nviat A tot stăpânul firii,

Să lase tot, în clipa mântuirii

Și 'nsfânt locaș al Domnului să vină!

„Veniți creștini, e ora pocăinței!”

Șmeriți ne chiamă apostolii

credinței

In mână cu făclii aprinse.

„S'aprimdem candelile stinse!”

„Strălucce candela d'vină.

„Veniți, ca să primiți lumină!”

L. G. Petroescu

În saloanele căminului „Regina Maria” din Capitală, sunt deschise două expoziții de pictură, ce merită să fie relevate.

Expun pictorii Bordenache și Săulescu.

Cel dintâi, un îndrăzneț căutător al adevărului, isbutește să ne apară totdeauna nou, nemulțumit parcă de vechile forme. În expoziția din anul acesta, Aurel Bordenache nu mai e, într'adevăr, cel din anii trecuți. În portret, e o diferență de tratament dela an la an, cu tendințe bine întelese spre desăvârșit.

De astădată, pune probleme filosofice, foarte greu de interpretat în arta liniilor și a culorilor. Are însă valori bine prinse și compoziții decorative de un farmec sugestiv. Nota psihologică n-are lipsește în liniile indicând trăsăturile feței iar în tonurile de alb pe alb știe să redea tran-

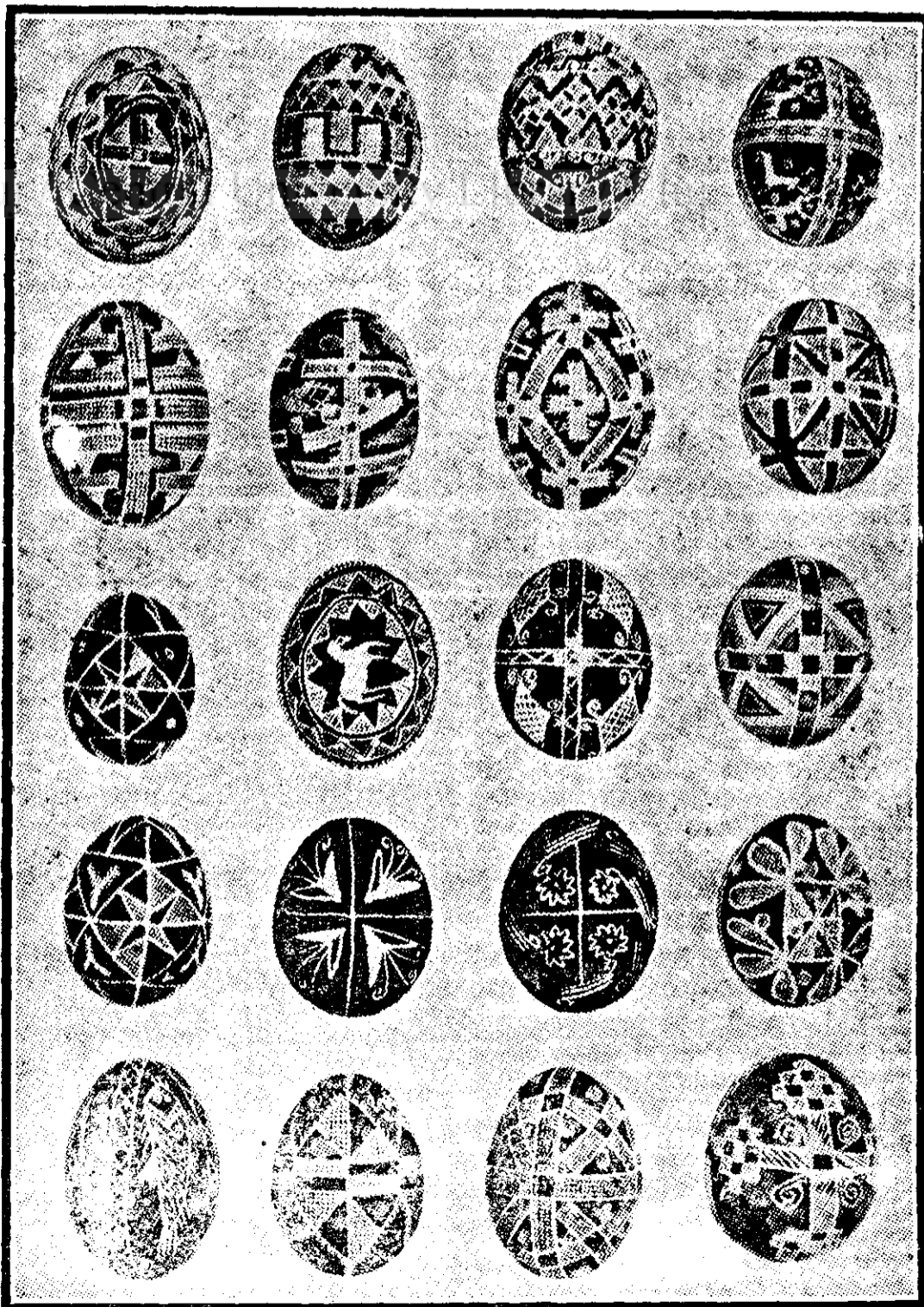
sparența unor forme diafane idealizate, realități enritmice și întrupate parcă din altă lume.

Miniaturile sale, una de o nuanțare subtil trandafirie, sunt delicate bijuterii, Watteau sau Fragonard în felul său.

Desenurile ilustrative amintesc pe Gustave Doré, dar sporesc factura și inspirația acestuia cu motive de profundă gândire, ceia ce l-așează pe Bordenache, desigur, pe un plan superior.

În fața acestor constatări, putem anticipa că activitatea pictorului Bordenache începe de-abia acum. El are încă de străbătut pe spinosele cărări ale artei, dar nu va zăbovi multă vreme până la culegerea trandafirilor.

Lașteaptă inspirațiuni superbe, în cadrate în mari dimensiuni, și poate, că problemele adânci ale vieții și ale

„Ouă de paști” din Basarabia

societății: nu vor întârzia să-i destăinuie mirajul picturii care rămâne.

În schimb Eduard Săulescu este pictorul fixat în chip definitiv.

După patru ani de lipsă din saloanele de artă, abea anul acesta ne vine cu a doua a sa expoziție de pictură. E un admirabil pictor de războiu, care știe să ne redea nu numai partea decorativă a dezastrului, ci și realitatea grozavă, tabloul bine înțeles și sugestiv al câmpului de luptă înainte și după atac.

Eduard Săulescu ne aduce însă și adevărate surprize, judecând după iernile cu troiene scorojite de ger, de gerul pe care-l simți ca și când ai trăi aievea printre zăpezi.

Poesia cea mai curată a sufletului său sunt însă bronzatele toamne, prinse în svârțituri dibace de penel. Melancolia frunzelor ruginite, cu aceeași măiestrie palorică, pe care toamna o împrăștiă peste firea întreagă, este, pentru acest pictor consacrat, o problemă ce și-a găsit în el soluțiunea presupusă definitivă.

Doar tocmai siguranța tehnicii în execuțiune, adâncimea interogațiilor de pădure în peisajele sale, stăpânirea firească a simțului de perspectivă, ca și armonia liniilor și a valorilor cromatice, sunt însușirile ce pun în evidență personalitatea artistică a lui Eduard Săulescu.

Iată două expoziții interesante, ce ne pune în fața a doi pictori de reală valoare, unul dintre ei definitiv fixat, altul care-și caută încă drumul și cutezător răscolește izvoarele artei, dornic să-și astâmpere nepotolita sete de frumos.

L. I.

Expoziția Mogoș

La 23 Aprilie, în sala „Căminul Artelor Regina Maria” pictorul Petrescu-Mogoș a deschis o expoziție a operelor sale. Mogoș deși prin cariera sa este militar, nu e un necunoscut pentru amatorii de artă. Modest și fără pretențiuni a lucrat o viață întreagă în atelierul său fără a expune, pornind dela ideea sănătoasă că ori cât talent ar avea un om, până ce nu devine stăpân absolut pe penelul său, expunerea în public a lucrărilor lui nu poate cauza decât rău, atât artei în sine, cât și artistului; artei, pentru că ea nu câștigă de cât prin lucrări desăvârșite, iar artistului pentru că laudele premature îi deformează propria lui apreciere de sine însuși, crezându-se deja artist, când nu este, perzând imboldul de a muri, ca să devină.

Dacă adăugăm la acestea și comercializarea, a lucra mult și repede pentru a câștiga ușor, s'ar pricepe pentru ce acele zece sau cincisprezece expoziții pe lună cu care suntem hărăziți dela război încoace, a depreciat și arta și pe artiști, făcând să dispară talente ce în adevăr se anunțau în tinerețe — bine.

Petrescu-Mogoș, elevul maestrului Jean Laurence din Paris, a ajuns maturitatea în toate operele ce expune azi. Sunt aproape 150 bucăți, cari prin varietatea subiectelor, și prin îngrijirea cu care sunt prezentate, te atrage. Nu numai desennul desăvârșit, dar coloritul și perspectiva, mai ales a peisajelor, face ca natura să fie zugrăvită pe pânzele lui cu gingășia și farmecul realității privită de o minte limpede și ne savorată de o fire bolnăvicioasă. Înțeleg prin aceasta că contrar multora din artiștii moderni, în expoziția lui n'ai nevoie să vii de acasă cu sticluta de cloroform ca să dai pe la nas și să te ametești, ca să pricepi ce a văzut artistul când a zugrăvit capul de berbec ca să vezi în el o crizantemă sau un cap de cadână când fără cloroform vezi o simplă pereche de papuci. Natura la Mogoș e delicată și fin pusă pe pânză așa cum este ea, cu toată poezia pe care irtă dăruit-o natura, și care rămâne aceeași, fie că te apropii, fie că te depărtezi de ea. În aceste pânze artistul expozant și-a înmagazinat tot sufletul lui, de așa fel în cât l'am auzit în ziua vernisajului spunând unui consilier de Curte:

— Domnul meu, nu zic că n'am nevoie de bani ca să doresc să vând pânzele mele, dar în gândul meu întin mă rog: da' deamne să nu mi le cumpere nimeni, ca să nu mă despart de ele.

Eu, cel puțin, m'am distrat plăcut o oră.

V. T. C.

Resemnare

Nefericit acela, care zadarnic cere să fie iubit, fiindcă el iubește; nefericit și acela, care-și frământă golul inimii; dar mai nefericit ca toți nefericiții e acela, care nu mai iubește și nu poate să uite că a iubit.

Înainte privirilor care cer, în fața frunților, care nu se sfîșesc să vrea, amintirea otrăvește o dorință amăgită; și dacă farmecul ca și virtutea îmbie sentimentul, el nu îndrăznește, nefericitul, să pună la picioarele unui înger o inimă veștejită.

Fie că urăște pe alții, fie că se învînește pe sine, el, nenorocitul, se

dă la o parte din fața fec oarei și lasă să zăna să-și facă drum singură; dar privindu-le își spulberă nădejdea.

Sufletul lui e aidoma unui templu antic, năruit de ani și de furtuni și'n care divinitatea nu vrea să intre, iar oamenii nu îndrănesc să se adăpostească.

Adam Mickiewicz

Poema aceasta e tradusă din franceză, dintr'un volum, în care sunt adunate cele mai de seamă lucrări ale marelui poet polonez Adam Mickiewicz.

Scritorul acesta a fost cel mai vi-guros cântăreț al sufletului polonez și a fost luptătorul naționalist, care nu s'a dat înapoi din fața nici unei bătălii, ca țara lui să izbutească a se întregi, ca să ducă mai departe gloria străbună.

Adrian Bratu

SCARA

— Fabulă de Izmailov —

Rezemată de un zid se răsfața la lumina soarelui o biată scară de lemn.

Deși toate treptele erau egale ca frumusețe și mărime, totuși treapta cea mai de sus se purta totdeauna foarte mândră în relațiunile cu celelalte trepte, ea crezând că este cea mai importantă de cât oricare din surorile ei.

Un oarecare trecând prin apropierea zidului și având nevoie de scară, cum ea nu era așezată tocmai bine, a întors-o cu partea de sus în jos.

Acum, când treapta cea mai de sus a devenit cea mai de jos, se gândea ea cu tristețe la ceea ce fusese, și se căia că se purtase cu atâta nedreptate și mândrie față de surorile ei, când întâmplarea făcuse să fie mai sus de cât celelalte.

— „Voi, care ocupați din întâmplare una din treptele de sus, uitati-vă și la cele de jos, căci nu se știe când roata lumii vă va arunca cât mai jos”.

Tradus din rusește de Feodosiu N.

Toți abonații revistelor „UNIVERSUL LITERAR”, „VESELIA” și „ZIARUL ȘTIINȚELOR” participă la

MARILE PREMII

pe care Ziarul „UNIVERSUL” le oferă cititorilor săi.

VIZITATI
Cinema „VLAICU”

R U L E A Z A :

Filmele cele mai frumoase și instructive

Câteva hazuri

Un fel de a vorbi

Uşurinţa femească

'Aide, cară-te, să nu te mai prind că pui picioarele pe aci.

— 'Aşa e că sunt uşoară la dans ?
— Da, sberi ea un balon !

Mamă şi amantă

ROMAN DE LOUIS ULBACH

25

— Ce te face să crezi asta ?

Filip ocoli taina şi răspunse :

— Cred că mă bănuieşte drept un ambiţios de bani şi că se îndoieste de iubirea mea.

— E un mijloc ca să-ţi dovedeşti dragostea : la-o fără zestre.

— Dar cum s'o iau ?

— Fur-o !

Filip tresări, pe când d. Brazier râdea cu poftă

— Mă zeflemiseşti d-le Brazier.

— Ce-are aface ! De vreme ce sfatul e bun !

Cele mai bune femei, cari se cred garantate contra seducerilor romantice, le acordă totdeauna o amnistie. Prietena noastră este o femeie calmă, rece, dar care are inteligenţa prea vastă ca să nu înţeleagă totul.

D. Brazier comunică răzând amicei sale stăruitor ce dase tânărului înamorat, iar Filip când văzu a doua zi pe Louise, îi zise pe un ton jumătate glumeţ, jumătate dramatic :

— Dacă te-ai fura !

Louise se porni pe râs :

— Cu forţa ? — întrebă ea.

— Asta nu — ripostă Filip.

— Atunci n'ar fi un furt, ci o fugă.

— Ai dreptate — încheiă Filip — datorită mea este să stau aci lângă iubirea mea.

Când în seara aceea Louise povesti mătuşii sale că d. de Luzay îi împărtăşise intenţia s'o fure, d-na de Gremilly, care ştia gluma dela d. Brazier, îi zise :

— Lasă, că n'are să te fure ! Pregăteşte-te geomantanul.

A doua zi, când la ora obicinuită Filip se gura la d-na de Gremilly şi sună, portarul, surprins că un înţim al casei nu fusese pus în cuvent cu cineva se potrecuse, îi întrebă :

— Veniţi din partea stăpânelor mele ? Au uitat ceva ?

— Nu, dar unde sunt ? Au ieşit unde-ve ?

— Ieşit ?... Au plecat azi dimineaţă la gară.

— Şi nu ştii încotro ?

— Nu.

Filip dete fuga la prietenul lui, Moncamp :

— Au plecat ! — îi vesti el intrând.

— În sfârşit ! — răspunse acesta.

— Cum ? tu prevedea plecarea asta ?

— O aşteptam.

— Aşa mă consolezi ?

— Aşa te felicit.

La d. Brazier, unde se duse să se informeze, nu fu mai norocos. Atunci se hotărî să plece să le caute pe la toate staţiunile de băi.

XIV

A cutreerat zădărnice staţiunile din Pirinei şi din Auvergne. Timp de o lună de zile a fost nelipsit din vagon şi din trăsură, ba a umblat şi călare şi pe jos şi... nimic, nici o urmă !

Pe de altă parte George Moncamp care citea zilnic ziarul cu dările de seamă de pe la staţiunile mondene, îi telegrafia invariabil acelaşi ştire monotona : „nimic”.

Atunci, descurajat, Filip se hotărî să plece la mamă-sa la ţară şi-şi puse planul în aplicare. Dar aci, rămase aiurit : cea d'întâi fiică care îi ieşi în cale fu Louise.

— D-na aci ? — o întâmpină el strângându-i amândouă mâinile.

— Cum vezi — râse ea.

— Dar de când sunteţi aci ?

— De la plecarea din Paris.

— Dar de ce să plecaţi fără o vorbă, aşa pe neaşteptate ?

— Aşa ai vrut să pleci şi d-na acum câte-va luni ?

— A, vafi răzbunet ?

A urmat un consiliu mai întâi în doi, între muma şi fiu, apoi un altul în trei, între amândoi şi d-ra de Courlieu, de pe urma cărui s'a expediat d-nei de Gremilly care se afla în Italia, cererea lui Filip ca să o ruga să consimţină la căsătoria lui cu d-ra Louise de Courlieu.

Răspunsul n'a întârziat mult. Era simplu şi scurt : d-na de Gremilly lei trimitea consimţimântul, scuzându-se că nu poate fi părtaşă la nuntă, fiind suferindă şi în acelaş timp aşteptând la Florenţa unde închiriasc o vilă pentru iarnă, câţiva vechi prieteni dela Paris. Nu nimea pe d. Brazier, dar era sigur că făcea aluzie la dansul şi această aluzie, ori cât de vagă era, punea definitiv capăt ultimii pagini a romanului ei cu Filip.

Cununia s'a făcut la ţară. George Moncamp a fost unul dintre martorii lui Filip.

După vre-o trei zile dela cununia, Louise lei întrebă sotul.

— Ascultă dragă, noi am uitat de tot pe mătuşa-mea. Când îi scriu să vie să ne vadă ?

— Când vrei tu — îi răspunse el — înăi cum ea vrea să-şi treacă iarna la Florenţa, o s'o chemăm..., o s'o chemăm...

— O s'o chemăm — sfârşi Louise fraza — ca să ne fie naşi.

— Amin.

(SFARŞIT)

NOUILE PREMII FILATELICE

ALE

UNIVERSULUI LITERAR

— Pe luna Aprilie 1924 —

CUPON No. 4.